ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет соціальних наук
Кафедра журналістики

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
загальноуніверситетського каталогу
«ГЕНДЕРНІ СТУДІЇ»
Обсяг освітнього компоненту (3 кредити/ 90 годин)

першого рівня вищої освіти

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Погребна Вікторія Леонідівна, доктор філологічних наук, професор, зав. кафедри журналістики НУ «Запорізька політехніка»

Контактна інформація:
Телефон кафедри: +380(61) 769-84-63
Телефон викладача: +380(67) 941 98 26
E-mail викладача: bolichek@ukr.net

Час і місце проведення консультацій:
За розкладом в аудиторії 483 а (4 корпус) або за зум-посиланням

ОПИС КУРСУ

Сучасна людина може бути успішною, якщо вона є гнучкою, добре обізнана з гендерними особливостями поведінки в конкретній життєвій ситуації, це дає можливість обрати оптимальний шлях для досягнення життєвого успіху.
Студентам варто вивчити саме цю навчальну дисципліну, оскільки гендерні дослідження – це новий крок в осмисленні природи людської особистості, останні двадцять років популярність ґендерних досліджень стрімко зросла.
Предметом вивчення навчальної дисципліни є соціальні, культурні, мовні та інші фактори, які визначають поведінку чоловіків і жінок у залежності від їх уявлень не тільки про своє біологічне «поле» (sex), але й про ґендер (gender), соціокультурне «поле».

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни «Гендерні студії» є ознайомлення студентів з основами гендерних знань; формування в них егалітарного мислення, подолання гендерних стереотипів.
Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні у результаті вивчення навчальної дисципліни отримати такі компетентності:
загальні компетентності:
ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК09.Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.

фахові компетентності:
СК02. Здатність формувати інформаційний контент у сфері гендерних питань.
Результати навчання, формування яких забезпечує вивчення дисципліни. Студент повинен уміти:
ПР03. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.
ПР04.Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.
ПР09.Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.
ПР10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень.
ПР11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.
ПР18. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційний ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.
ПР19. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням спеціалізованих джерел інформації у сфері відображення гендерних питань.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою вивчення дисципліни «Гендерні студії» є формування компетентностей: здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні під час вивчення навчальної дисципліни «Права і обов'язки людини в Україні», яка знайомить з правами і обов'язками людини в Україні, особливостями державної гендерної політики, запобігання гендерному насильству й боротьби з усіма формами гендерної дискримінації.

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1 – Загальний тематичний план аудиторної роботи

Номер тижня	Теми лекцій, год.	Теми практичних занять або семінарів, год.
1	2	3
Змістовий модуль 1		
1	Тема 1. Становлення теорії гендера (2 год.)	Пр. № 1. Обрії гендерних досліджень та феміністської критики: від витоків до сьогодення (2 год.)
2	Тема 2. Нормативно-правове законодавство в сфері гендерної рівності (2 год.)	Пр. № 2. Нормативно-правове законодавство в сфері гендерної рівності (2 год.)
3	Тема 3. Гендерна соціалізація та становлення гендерної ідентичності. Гендерні ролі та стереотипи (2 год.)	Пр. № 3. Ґендерні стереотипи (2 год.)
4	Тема 4. Гендер і мова (2 год.)	Пр. № 4. Гендер і мова (2 год.)
Змістовий модуль 2		
5	Тема 5. Гендер і політика. Гендер і економіка (2 год.)	Пр. № 5. Гендер і політика (2 год.)

6-7	Тема 6-7. Гендер у родині (4 год.)	Пр. № 6. Гендер у родині (2 год.) Пр. № 7. Презентація листівки, присвяченої боротьбі з гендерно зумовленим насильством (2 год.)
8	Тема 8. Ґендерні медійні практики (2 год.)	Пр. № 8. Ґендерні медійні практики (2 год.)

САМОСТІЙНА РОБОТА

Під час вивчення дисципліни «Гендерні студії» виокремлено такі види самостійного навчання студента: 1) підготовка до практичних занять; 2) відпрацювання тем лекцій і практичних занять; 3) виконання індивідуальних завдань; 4) підготовка до рубіжного контролю та підсумкового контролю (залік); 5) робота з інформаційними джерелами; 6) отримання навичок в системі неформальної освіти.

З метою самостійного опрацювання частини програмного матеріалу з курсу, поглиблення знань, отриманих у процесі лекційних та семінарських занять, студенти мають виконувати індивідуальні завдання. Із зазначеного курсу заплановано: для студентів заочної форми навчання – контрольна робота, для студентів денної форми навчання –індивідуальні домашні завдання.

Індивідуальні завдання до змістового модуля №1 (треба виконати до 4-го тижня)

1. Перегляньте навчальне відео: https://www.youtube.com/watch?v=cRSEqo4LKOg

Напишіть есе «Правила життя в ґендерно збалансованому і недискримінаційному суспільстві». Скажіть, чи можете ви погодитися з наведеними наприкінці фільму вісьмома правилами життя в ґендерно збалансованому і недискримінаційному суспільстві? (найвища оцінка 4 бали).

2. Складіть словничок термінів і понять (найвища оцінка 6 балів).

Вимоги до словника:

Має містити основні терміни з основ гендерних знань, що вживаються на лекціях, при підготовці до практичних занять і під час виконання самостійної роботи, та їх визначення. Дефініції вилучаються із рекомендованих словників, наукових джерел і навчально-методичної літератури.

Словник поповнюється постійно, матеріал розміщується за алфавітом, але у межах певної літери жорсткий алфавітний принцип може порушуватися і терміни фіксуватися у порядку їх появи у навчальному матеріалі.

Критерії оцінювання:

6-5 балів – враховані всі терміни, що звучали під час лекцій та практичних занять, зустрічалися у опрацьованій науковій та навчально-методичні літературі, дані чіткі та обґрунтовані дефініції, студент вільно володіє зафіксованою термінологією.

4 бали – врахована більшість термінів, що звучали під час лекцій та практичних занять, зустрічалися у опрацьованій науковій та навчально-методичні літературі, дані чіткі та обґрунтовані дефініції, студент володіє зафіксованою термінологією.

3 бали – врахована значна частина термінів, що звучали під час лекцій та практичних занять, зустрічалися у опрацьованій науковій та навчально-методичні літературі, дані дефініції, студент в основному володіє зафіксованою термінологією.

2 бали – врахована частина термінів, що звучали під час лекцій та практичних занять, зустрічалися у опрацьованій науковій та навчально-методичні літературі, дефініції довільні, студент погано володіє зафіксованою термінологією.

Індивідуальні завдання до змістового модуля №2 (треба виконати до 6-го тижня).

1. Напишіть есе на тему: «Аргументи за й проти фемінізму» (найвища оцінка 3 бали).

2 Сформуйте інформаційну листівку, присвячену боротьбі з гендерно зумовленим насильством (найвища оцінка 7 балів).

Здобувач має змогу отримати 10 балів у кожному змістовому модулі за виконання індивідуального завдання та підвищити загальну суму балів.

Отримання навичок Soft Skills.

Рівень успіху вже давно перестав залежати тільки від того, наскільки добре фахівець виконуєте свої безпосередні обов'язки. Сьогодні не менш важливі й Soft Skills («м'які навички») – універсальні непрофесійні якості, які допомагають нам взаємодіяти між собою в команді, спільноті, громаді незалежно від сфери діяльності. Рекомендовані матеріали щодо отримання:

1. Думай інакше: зламай перешкоди на шляху до навчання та відкрий свій прихований потенціал. Курс. – https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+MINDSHIFT101+2021_T2/course/
2. Культура толерантності: як побудувати суспільство, комфортне для всіх. Курс. – https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+TOL101+2020_T3/course/

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

Методичне забезпечення

Методичні вказівки з організації самостійної роботи до вивчення курсу «Гендерні студії» для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання спеціальності 061 «Журналістика» / Укл. : В. Л. Погребна. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. 62 с.

Рекомендована література

1. Гендер для медій. Підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей. За ред. Марії Маєрчик, Ольги Плахотнік, Галини Ярманової. Видання третє, виправлене та доповнене. Київ: Критика, 2017. 220 с.
2. Ґендерна абетка для українських медіа: посібник. Ред. : Котова-Олійник С., Стельмах Б., Ярош О. Луцьк: Волинська мистецька агенція «Терен», 2013. 50 с.
3. Ґендерні стереотипи та ставлення громадськості до гендерних проблем в українському суспільстві. Київ : Інститут соціології НАНУ, 2007. 143 с.
4. Основи теорії ґендеру: Навчальний посібник. За ред. М. М. Скорик. Київ : "К.І.С.", 2004. 536 с.
5. Словник ґендерних термінів присвячений основній термінології в галузі ґендеру та фемінізму. Уклад. З. В. Шевченко. Черкаси: видавець Чабаненко Ю., 2016. URL : http://a-z-gender.net/ua/%D2%91ender.html
6. Таран Л. Ґендерні проблеми і засоби масової інформації. *Ґендер і культура.* Упор. В. Агеєва, О. Оксамитна. Київ : Факт, 2001. С. 151-160.

ОЦІНЮВАННЯ

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Форми контролю знань студентів:

– поточний;
– рубіжний;
– підсумковий (залік).

Позитивною вважається оцінка від 60 до 100 балів. Поточний контроль знань студентів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на лекційних, практичних заняттях та самостійну роботу.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ.

Робота на практичних заняттях:

Під час занять студенти усно доповідають на питання, виконують індивідуальні завдання, аналізують виступи одногрупників. Активна робота студента на занятті оцінюється в 5 балів.

Критерії оцінки на практичному занятті (поточний контроль)

Бали	Критерії оцінки
5	Студент(ка) у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів або письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та завдань, активний, часто виступає і часто задає питання; дуже добре працює в парі/групі/команді.
4	Студент(ка) загалом володіє навчальним матеріалом, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів або письмових відповідей, розкриває зміст теоретичних питань та завдань, активний, часто виступає і іноді ставить питання; добре працює в парі/групі/команді
3	Студент(ка) володіє більшою частиною навчального матеріалу, виконує більшість завдань і домашньої/самостійної роботи, іноді виступає і ставить питання; добре працює в парі/групі/команді
2	Студент(ка) володіє навчальним матеріалом не в повному обсязі, розкриває зміст окремих теоретичних питань та практичних завдань, іноді виступає і ставить питання.
1	Студент(ка) частково володіє навчальним матеріалом, виконує деякі завдання практичних занять і домашньої/самостійної роботи, іноді виступає і ставить питання.

Розподіл балів з дисципліни «Гендерні студії»
(аудиторна, самостійна робота)

	Поточна навчальна діяльність	Кількість балів			**Разом**
		Практичні заняття			
		опанування практичними навичками	контрольна робота (рубіжний контроль)	індивідуальні творчі завдання	
1	Змістовий модуль 1 (4 лекц., 4 практ. зан.)	**20**	**5**	**10**	**35**
	Тема 1.	5			5
	Тема 2.	5		4	9
	Тема 3.	5			5
	Тема 4.	5		6	11
	Контрольна робота		5		5
2	Змістовий модуль 2 (4 лекц., 4 практ. зан.)	**20**	**5**	**10**	**35**
	Тема 5.	5		3	5
	Тема 6.	5			6
	Тема 7.	5		7	12
	Тема 8.	5			7
	Контрольна робота		5		5
	Разом	**40**	**10**	**20**	**70**

За певні види роботи студенту надаються бали:

«5» балів – вища оцінка за відповідь на практичному занятті;

«3-7» балів – оцінка за виконання творчого індивідуального завдання (написання студентами есеїв, складання словничка, реферування літератури, формування інформаційної листівки тощо).

«5» балів – аудиторна контрольна робота (рубіжний контроль).

Студент має змогу отримати додаткові бали за:

а) доповнення виступу:

2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

б) суттєві запитання до доповідачів:

2 бали отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал отримують студенти, які у своєму запитанні до того, хто виступає вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за кожен змістовий модуль у ході аудиторних занять, а також в системі дистанційної освіти moodle – 70.

Максимальна кількість балів, які може отримати студент під час заліку – 30.

РУБІЖНИЙ КОНТРОЛЬ знань студентів здійснюється через проведення письмових контрольних робіт (тестів), які проводяться на окремому тижні під час заняття. В структурі навчання виділяють 2 змістовних модулі. Тобто студенти двічі за семестр складають рубіжний контроль.

ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача вищої освіти. Підсумковий модульний контроль знань студентів означає поступове накопичення балів від одного поточного контролю до іншого в кінцевому рахунку отримання загального підсумкового балу.

КРИТЕРІЙ ОЦІНКИ НА ЗАЛІКУ:

Три питання потребують змістовної відповіді, кожна з них розкриває сутність того чи іншого поняття або теоретичного положення (оцінюється від 0 до 10 балів за кожне питання). Максимальна кількість складає **30 балів.** При дистанційному навчанні використовуються тестові завдання або усна співбесіда. Тест складається з питань, які в сумі дають також 30 балів.

30 балів отримують студенти, які повністю розкрили сутність питань, дали чітке визначення понять.

25-20 балів отримують студенти, які правильно, але не повно розкрили сутність питань, дали чітке визначення понять.

15-10 балів отримують студенти, які правильно, але лише частково розкрили сутність питань, дали визначення понять.

10-5 балів отримують студенти, які поверхово розкрили сутність питань, дали не зовсім чітке визначення понять.

0 балів отримують студенти, які недопущені або не з'явились на залік.

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть додатково враховуватись такі види активностей здобувача (неформальна освіта) за умов підтвердження результатів (сертифікат з зазначення обсягу кредитів, сертифікат участі, грамота учасника конференції, сертифікат за призове місце у конкурсі тощо):

– проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

– участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем у галузі публічних виступів (з підготовкою промови, спічу, презентації, імпровізації, самоаналізу після дискусії, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом; збірником тез тощо).

Кожен здобувач заочної форми навчання виконує контрольну роботу за варіантом. Вибір варіанту здійснюється за порядковим номером П.І.Б. студента у списку академічної групи або журналу обліку відвідування занять. В кожному варіанті необхідно розглянути певні питання (які можуть бути розділене на два-три підпункти). Кожен варіант контрольної роботи оцінюється в 70 балів максимум. Після перевірки викладачем письмової контрольної роботи та її захисту в усному вигляді викладач допускає здобувача до заліку. Критерії оцінки завдань на заліку той самий, що і у денної форми. Завдання заліку складають 30 балів.

Критерії оцінки контрольної роботи для студентів заочної форми навчання:

Контрольна робота (захист)	Критерії оцінки
61-70	Студент(ка) у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних відповідей і обговорення, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань й завдань, використовуючи при цьому обов'язкову й додаткову літературу. Демонструє набуття загальних та спеціальних компетентностей. Робота

	відповідає стандартам оформлення.
51-60	Студент(ка) достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано викладає його під час усного виступу, відповідей. Розкриває зміст теоретичних питань та завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Здобувач(ка) має власну думку щодо тематики. При викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Робота відповідає стандартам оформлення.
41-50	Студент(ка) в цілому, володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усного виступу та відповідей на запитання, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі неточності та помилки. Робота має відхилення від стандартів оформлення та помилки.
31-40	Студент(ка) не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усного виступу. Відповіді на запитання загальні, короткі, студент(ка) недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Робота оформлена вільним стилем без врахування вимог стандартів оформлення.
21-30	Студент(ка) частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань під час доповіді. Допускаються суттєві помилки. Зміст тексту роботи не розкриває тему.
11-20	Студент(ка) майже не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, слабко розуміє зміст теоретичних питань та практичних завдань.
0-10	Студент(ка) не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика щодо відвідування. Відвідування та відпрацювання пропущених занять є обов'язковим. Допускається пропуски занять з поважних причин, які підтверджується документально. За таких умов навчання може відбуватися в режимі онлайн за погодженням із викладачем. Відпрацювання пропущених занять проводяться згідно з графіком консультацій викладача. За об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, стажування, мобільність, індивідуальний графік) аудиторні види занять і завдань також можуть бути трансформовані в систему дистанційного навчання (сервіс moodle).

Політика дедлайнів. Студент зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання), до яких має бути виконано певне завдання. За наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом) студент має право на складання індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни.

Політика щодо проведення аудиторних занять. Під час проведення аудиторних занять слід дотримуватися встановленого порядку, брати активну участь в обговоренні запропонованих питань, висловлюючи та відстоюючи власну думку, виказуючи повагу та толерантність до чужої думки. Мобільні пристрої можна використовувати під час проведення аудиторних занять лише з дозволу викладача. За «гострої» потреби дозволяється залишати аудиторію на короткий час.

Політика щодо академічної доброчесності. При вивченні курсу «Гендерні студії» політика дотримання академічної доброчесності визначається Кодексом академічної

доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка» https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf

Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування тощо) є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату.

Під час виконання письмових контрольних видів робіт а також здійснені різних видів контролю успішності заборонено користуватися допоміжними паперовими матеріалами («шпаргалками») та мобільними пристроями.

Політика дотримання прав та обов'язків студентів. Права і обов'язки студентів відображено у п.7.5 Положення про організацію освітнього процесу в НУ «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_organizatsiyu_osvitnoho_protsesu.pdf).

Політика конфіденційності та захисту персональних даних. Обмін персональними даними між викладачем і студентом в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних». У статті 10, п. 3 зазначається: «Використання персональних даних працівниками суб'єктів відносин, пов'язаних з персональними даними, повинно здійснюватися лише відповідно до їхніх професійних чи службових або трудових обов'язків. Ці працівники зобов'язані не допускати розголошення у будь-який спосіб персональних даних, які їм було довірено або які стали відомі у зв'язку з виконанням професійних чи службових або трудових обов'язків, крім випадків, передбачених законом. Таке зобов'язання чинне після припинення ними діяльності, пов'язаної з персональними даними, крім випадків, установлених законом» (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text).

Політика трансферу кредитів. Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть додатково враховуватись інші види активності здобувача (неформальна освіта) за умов підтвердження результатів (сертифікат з зазначенням обсягу кредитів, грамота учасника, призера, лауреата тощо).

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Щоб мати доступ до навчально-методичних розробок курсу, необхідно мати особистий доступ до університетської навчальної платформи Moodle.